

T.C.
BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2008/1017

KARAR NO : 2011/1403

Temyiz
20.02 -

DAVACILAR : 1- ALİ CÖMERT
2- KANBER TÜREDİ
3- İBRAHİM ÇELİK
4- ALİ SOYDAN
5- MAHMUT FİDAN
6- TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
7- FİLİZ FİDAN
8- AHMET YILMAZ
9- YUSUF ÇIRAK
10- ALİ KENAR
11- ÜNAL TUNALI
12- SUBAŞI BELEDİYE BAŞKANLIĞI
13- MUSA KUŞ
14- ALİ EKBER FİDAN
15- MEHMET DÜZEN

VEKİLLERİ : AV. ZUHAL DÖNMEZ
Bestekar Sokak No 49/5 Kavaklıdere Çankaya/ANKARA
AV. ÖZGE ÇINAROĞLU
Bestekar Sokak 49/5 Kavaklıdere Çankaya/ANKARA

DAVALILAR : 1- YALOVA BELEDİYE BAŞKANLIĞI

VEKİLİ : AV. ALİ GÜLER
Cumhuriyet Cad. No:9/10 - YALOVA
2- YALOVA İL ÖZEL İDARESİ

VEKİLİ : AV. ALİ CENAP ÜSTEL
Yah.Cad. No:27/2 İl Özel İdare Müd. /YALOVA
3- T.C. TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI -ANKARA

MÜDAHİLLER : 1- YALOVA ALTINOVA TERSANE GİRİŞİMCİLERİ SAN. ve
TİC. A.Ş. (Davalı)

VEKİLİ : AV.GÜRDENİZ MERİÇ
Yeni Adliye YanıUluyol Adalet Banuşoğlu Apt. No:23
A Blok K:5 D:10 Osmangazi/BURSA
2- ALTINOVA BELEDİYE BAŞKANLIĞI (Davalı)
Altınova/YALOVA

DAVANIN ÖZETİ : Davacılar, Yalova İli, Altınova İlçesi, Çavuşçiftliği Köyü, Ova Mevkii ve Hersek Bölgesi sınırları içerisinde yer alan 132,6 hektar yüzölçümündeki alanın tarım dışı kullanıma açılmasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 15.08.2008 tarih ve 3943 sayılı işlemi ile 1/25.000 ölçekli Yalova İl Çevre Düzeni Planının; Anayasanın 35, 44, 45, 56 ve 166. maddelerine, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa aykırı olduğunu, ilgili Bakanlık tarafından alınmış bir kamu yararı kararı bulunmadığını, dayanağı Tersane Dolgu Alanı Planının Danıştay Altıncı Dairesi tarafından iptal edildiğini ileri sürerek iptalini istemektedirler.

T.C.

BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2008/1017

KARAR NO : 2011/1403

YALOVA BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NIN

SAVUNMA ÖZETİ : Davacıların dava açma ehliyetlerinin bulunmadığı, Çevre Düzeni Planı'nın 2025 yılı hedef alınarak Yalova İli'nin ülkesel ve bölgesel konumu ile önemi göz önünde bulundurularak hazırlandığı, dava konusu işlemlerin mevzuata uygun olduğu, kamu yararının amaçlandığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

YALOVA İL ÖZEL İDARESİ'NİN

SAVUNMA ÖZETİ : Deniz ve kara tarafında yapılacak tersane alanları ile ilgili olarak yapılan değerlendirme sonucu bu alanların ve yatırımların yaratacağı istihdam ve ülke ekonomisine sağlayacağı büyük katkılar dikkate alınarak dava konusu planın hazırlandığı, gemi sanayinin gelişmesi ve ulusal kalkınma için yeni tersanelerin kurulmasının zorunlu olduğu, planda mevzuat ile planlama ilkeleri açısından bir aykırılık bulunmadığı, davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI'NIN

SAVUNMA ÖZETİ : Davanın süresinde açılmadığı, dava konusu tarım dışı kullanıma açılma kararının hukuka uygun olduğu, teknik raporlar ve ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirme yapılarak talep edilen alana alternatif bir alan bulunmaması ve kamu yararı gözetilerek karar alındığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

MÜDAHİLLERİN

İSTEM ÖZETİ : Davanın reddi gerektiği yolundadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Bursa 1. İdare Mahkemesi'nce gereği görüldü:

Davalı Yalova Belediye Başkanlığı'nın ehliyet, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın süresi aşımı itirazı yerinde görülmemekle işin esasına geçildi.

Dava, Yalova İli, Altınova İlçesi, Çavuşçifiliği Köyü, Ova Mevkii ve Hersek Bölgesi sınırları içerisinde yer alan 132,6 hektar yüzölçümündeki alanın, Gemi İnşa Sanayiine hizmet verecek Yan Sanayi Alanına ayrılabilmesi için tarım dışı kullanıma açılmasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 15.08.2008 tarih ve 3943 sayılı işlemi ile 1/25.000 ölçekli Yalova İl Çevre Düzeni Planının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Altınova İlçesi, Hersek Köyündeki Tersane (Gemi İnşa) Alanı ile ilgili olup Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 28.4.2005 tarihinde onaylanan 1/1000 ölçekli Dolgu Alanı Uygulama İmar Planı ile 27.4.2006 onay tarihli İlave İskele İmar Planının, Danıştay Altıncı Dairesinin 4.4.2008 gün ve E:2006/5561 sayılı kararı ile iptal edildiği, bundan sonra onaylanan 5.6.2008 tarihli İmar Planı hakkında da aynı Daire tarafından 10.3.2009 gün ve E:2008/7842 sayı ile yürütmenin durdurulmasına karar verildiği, diğer taraftan, söz konusu tersane planına bağlı olarak arkasında kalan bu davaya konu alanı kentsel servis alanı olarak belirleyen 1/25.000 ölçekli Yalova İl Çevre Düzeni Planının Yalova Belediye Meclisinin 09.02.2007 gün ve 58, İl Genel Meclisinin 09.02.2007 gün ve 37 sayılı kararlarıyla onaylandığı, Denizcilik Müsteşarlığının 17.04.2008 gün ve 264 sayılı "kamu yararı" kararı ve Altınova Belediye Başkanlığı'nın 01.05.2008 tarihli istek yazısı üzerine Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 15.08.2008 tarih ve 3943 sayılı işlemi ile tarım dışı amaçla kullanımının uygun görüldüğü anlaşılmaktadır.

T.C.

BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2008/1017

KARAR NO : 2011/1403

3621 sayılı Kıyı Kanununun 6. ve 7. maddelerinde; kıyıda, uygulama imar planı kararı ile; faaliyetlerinin özellikleri gereği kıyıdan başka yerde yapılmaları mümkün olmayan tersane, gemi söküm yeri gibi özelliği olan yapı ve tesislerin, doldurma veya kurutmanın, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından uygun görülecek uygulama imar planına göre yapılabileceği belirtilmiştir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun "Tarım Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımı" başlıklı 13. maddesinde de; mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazilerinin tarımsal üretim amacı dışında kullanılamayacağı, ancak, alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plân ve yatırımlar için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan hükümler açısından değerlendirme yapıldığında, bu davaya konu alanın, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından tarım dışı amaçla kullanıma açılmasının ve yerel idareler tarafından da 1/25000 ölçekli planda yan sanayiye ayrılmasının gerekçesi, deniz tarafından kalan kıyı kısmının, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca onaylanan 1/1000 ölçekli planlarda tersane olarak ayrılmasıdır.

1/1000 ölçekli dolgu imar planı hakkında Danıştay 6. Dairesi'nin 10.03.2009 tarih ve E:2008/6718 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasına karar verilmiş ise de; İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 11.06.2009 tarih ve 2009/375 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulmasına yapılan itirazı kabul etmesi sonrasında, Danıştay Altıncı Dairesi'nin 28.04.2010 tarihli kararıyla; "dava konusu planın 3621 sayılı Yasaya, gemicilik ve sanayiye katkısı açısından kamu yararına, şhircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uygun olduğu" gerekçesiyle yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verildiği görüldüğünden bakılan davada, Mahkememizin 10.04.2009 günlü kararıyla verilen yürütmenin durdurulması kararının gerekçesi ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Bu itibarla, davaya konu alanın tarım dışına açılmasının ve bu yönde yapılan plan değişikliğinin kamu yararına, şhircilik ilkelerine ve ilgili mevzuata uygun olup olmadığının saptanabilmesi için mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiştir.

Uyuşmazlığın çözümü bakımından Mahkememizin 24.12.2010 günlü ara kararı uyarınca mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda, Y.Şehir Plancıları Prof.Dr. Gülşen Özaydın, Yrd. Doç. Dr. Ali Ulu, Ziraat Yüksek Mühendisi Prof.Dr. Mahmut Yüksel tarafından hazırlanan 05.09.2011 kayıt tarihli bilirkişi raporunda özetle; davaya konu alanında, Yalova İli, Altınova Belediye Başkanlığı 1/25.000 ölçekli Yalova İli Çevre Düzeni Planı'nda "Kentsel Servis Alanı" olarak planlandığı, günümüzde, bir bölümünün tarım alanı, bir bölümünde ruhsatlı ve ruhsatsız yapılaşmalar ve bir bölümünde ise taban suyunun yüksekliğinden dolayı sazlık olarak kullanıldığı, diğer taraftan; özellikle ülke ekonomisinde oldukça önemli bir yer tutan tersane alanlarının bu bölgede yer alması sonucu olarak davaya konu alan ve yakın çevresinde yan sanayi taleplerini de beraberinde getirdiği, davaya konu alanın bulunduğu bölgedeki kentsel gelişmeler nedeniyle yoğun yapılaşma baskısı altında bulunduğu, bu çerçevede 1/25.000 ölçekli Yalova İli Çevre Düzeni Planı'nda "Kentsel Servis Alanı" olarak planlanmış davaya konu 132,6 hektar yüzölçümündeki alana yönelik Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı'nın 15.04.2008 tarih ve B.02.1.DNM/0.07.11.01/300-01 / 13131 sayılı yazı ile davaya konu alanın Tersaneler Bölgesine yakın alternatif bir yerin bulunmamasından dolayı Gemi Sanayinin Yalova İli, Altınova İlçesi sınırları içerisinde Tersaneler Bölgesi olarak belirlenmiş alanın geri sahasında kurulmasında kamu yararı olduğunu belirlediği, davaya konu alanın tarım dışına çıkartılmasına ilişkin kararın 5403

T.C.

BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2008/1017

KARAR NO : 2011/1403

sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 13. maddesi çerçevesinde oluşturulduğu, davaya konu alanın ile Marmara Denizi arasında kalan alanda daha önceden bu alanda tersane alanı yapılmamasına yönelik yapılan bütün girişimlere rağmen planlandığı ve mevcutta oluşmuş olan uluslararası ölçekte gemi sanayi alanının (tersane) inşa edildiği, diğer bir deyişle davaya konu alanın yer aldığı bölgede gemi sanayi alanı yerel değerlerden bağımsız olarak ülke planlaması çerçevesinde üst düzey (hükümet-siyasi-politika vb. adlandırılabilir) karar olarak belirlendiği ve bu yönde planlı olarak gemi sanayi alanı oluşturulduğu, üst ölçekte karar verilmiş olan bu durumun gerek Altınova ilçesini gerekse Yalova ilinin sanayi, istihdam ve yerleşim politikalarını doğrudan etkileyen ve gelecekte de yeniden şekillenmesine neden olacak olup bu büyüklükteki sanayi tesislerinin kaçınılmaz olarak beraberinde büyük ve küçük ölçekte diğer iş kollarını da beraberinde getireceği, bu bağlamda değerlendirildiğinde akılcı ve rasyonel planlama kriterleri çerçevesinde gerek kent yöneticileri, gerekse planlama ile ilgili tüm disiplinlerdeki meslek gruplarının bu gerçek durum karşısında ihtiyaç olan fonksiyonların yer seçimlerini doğru tespit edip önceden planlı olarak önlem alması gerektiği, üst ölçekte öngörülmüş olan bu sanayi alanının yerel ölçekte oluşturduğu çekim gücüne bağlı olarak oluşan taleplerin doğru planlanmasının bu bölgenin gelecekte sağlıklı yerleşim ölçütlerine sahip olmasını sağlayacağı, yan sanayinin yer seçim süreci değerlendirildiğinde en temel ilkenin ana sanayiye en yakın yerde ve en az ulaşım sorunu oluşturan alanda tahsis edilmesi olduğu, sanayi firmalarının pazarda kalıcı olabilmelerinin temel unsurlarından birinin ürün kalitesinin yanı sıra üretim maliyetinin minimize edilmesi olduğu, dünyadaki büyük sanayi şirketlerine bakıldığında ana sanayiye besleyen yan sanayinin oldukça gelişkin olduğu görülmekte olup ana sanayi ile yan sanayi arasında doğrudan bir ilişki ve etkileşim bulunduğu, davaya konu bölgede plan hükümleri çerçevesinde yan sanayi için alternatif alanın gemi sanayisine en yakın yerde ve en az sorun oluşturacak bir alanda planlı olarak tahsisi gerektiği, aksi takdirde ülkemizde ve tüm dünyadaki geçmiş deneyimler çerçevesinde olduğu gibi ana sanayi bölgesinde oluşan talepler doğrultusunda düzensiz, kontrolsüz ve kaçak olarak ana sanayinin en yakınında yan sanayinin kendi yer seçimlerini oluşturacağı, bu çerçevede değerlendirildiğinde tarım topraklarının tarımsal faaliyet dışında kullanılmasına prensipte karşı olunmasına karşın; 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nın 13. maddesi çerçevesinde davaya konu tarım alanının tarım alanı dışına çıkartılmasına yasalar ve yönetmelikler çerçevesinde olanak verildiği, tersane alanının yakın çevresinde servis alanlarına ihtiyaç duyulduğu, Planlama prensipleri açısından ana sanayi ile onun servis verecek yan sanayinin mümkün olan en yakın yerde konumlandırılması ve plan hükümleri çerçevesinde yan sanayi için alternatif alanın gemi sanayisine en yakın yerde ve en az sorun oluşturacak bir alanda tahsisi gerektiği, davaya konu alanın doğrudan tersane alanları ile bağlantılı olduğu, güneyindeki tarım alanının sanayi ile yerleşim alanları arasında tampon oluşturduğu, plan çerçevesinde bu alanda oluşturulacak sanayi tesislerinin bölgenin kontrolsüz gelişmesinin önüne geçeceği, davaya konu alanda yapılacak olan yan sanayi alanının direkt tersane imalat ile entegre çalışması gereken sanayi olduğu, ve başka alanda gösterilmesi durumunda gerek ulaşım gerekse üretim ilişkileri açısından olumsuzluk yaratacağı, tersane alanlarına servis verecek yakın alanda başka alternatif olmadığı, dava konusu alan içerisindeki parsellerin dava dosyasında detaylı verilen arazi bilgileri ile genel olarak örtüştüğü, tahsis edilen arazinin büyük bir bölümünün dosyada daha önceden yetkililerce ortaya çıkartılan bazı özelliklerinin yanı sıra, su baskını altında olduğu, taban suyu seviyesinin çok yüksek olduğu, drenaj bozukluğu olduğu ve çok yüksek su bitkileri ile kaplı olduğu ve bu durumları ile tarımsal kullanma yeterliliklerinin olmadığı ve tarım dışı kullanıma uygun görülen alanın bazı yerlerinin de dolgu materyali olduğu, davaya konu alan içerisindeki bazı mülkiyetlerin tapu

T.C.

BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2008/1017

KARAR NO : 2011/1403

kayıtlarında arsa niteliğinde olduğu ve büyüklükleri ve arazi parçalanmışlığı açısından tarım yapmaya elverişli olmadığı, davaya konu alanda yapılacak tahsis ile bu alanda planlı bir gelişmenin olabilmesi sağlanmasının yanı sıra özellikle hemen yakınındaki, bitişiğindeki ve yakın çevredeki verimli tarım arazilerinin gelecekteki olası kaçak ve kontrolsüz yapılaşma taleplerinin olumsuz etkilerden korunmasını sağlayacağı, mevcutta arazide gözlenen dağınık biçimde kaçak ve kontrolsüz oluşmuş olan yan sanayiye dönük yapılaşmalar ve bu tür kullanımların bir plan çerçevesinde kontrol altına alınacağı, Tavşanlı, Çavuşçiftliği ve Altınova Bölgesinin ülkenin en önemli tersaneler bölgesi olmasına yönelik planlama kararı alındığı ve buna yönelik tersane yapılaşmasının oluşturulmaya başladığı ve dava konusu alandan başka bölgede "Gemi Yan Sanayi Bölgesi" kurulabilecek alternatif bir alan bulunmadığı ve yer seçimi açısından bölgedeki en uygun alan olduğu, alanın konumu açısından tersane bölgelerine, yerleşim yerlerine göre ulaşılabilirlik ve kullanılabilirlik açısından uygun olduğu, 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Plan'ndaki sanayi ve tersane alanlarının konumu dikkate alındığında planlama prensipleri ve ulaşım planlaması açısından kentsel servis alanının Yalova İzmit Karayolunun güneyinde planlanmasının mümkün olmadığı, 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Plan'nda gerek sanayi gerekse tersanelere hizmet verecek kentsel servis alanlarının yer seçiminin ağırlıklı olarak ve Tavşanlı, Çavuşçiftliği ve Altınova Bölgesinde yer aldığı, Altınova merkezinde ise karayolu güneyinde boş bulunan alanların ve davaya konu alanın güneyinde yer alan arazi olarak bütünlük arz eden alanın tamamının 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Plan'nda tarımsal niteliği korunacak alan olarak planlandığı, dava konusu alandan başka belediye sınırları içinde karayolu güneyinde yan sanayi için alan yaratmanın imkânsız olduğu yönünde görüş ve kanaatine belirtilmiştir.

Bilirkişi raporu taraflara tebliğ edilmiş olup, davacılar tarafından yapılan itirazlar bilirkişi raporunu kusurlandıracak nitelikte görülmemiş, rapor hükme esas alınabilecek mahiyette bulunmuştur.

Bu durumda, yukarıda anılan bilirkişi raporu ile dava dosyasında yer alan bütün bilgi ve belgeler birarada değerlendirildiğinde; dava konusu Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 15.08.2008 tarih ve 3943 sayılı işlemi ile 1/25.000 ölçekli Yalova İl Çevre Düzeni Planının 5403 sayılı Yasa ile 3621 sayılı Yasaya, kamu yararına şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 2.558,10 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, 550,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı (Yalova Belediye Başkanlığı ile Yalova İl Özel İdaresi'ne) idarelere verilmesine, müdahillerin yaptığı (Altınova Belediye Başkanlığı'nın 78,40 TL, Yalova Altınova Ters. Gir.San.A.Ş.'nin 70,30 TL) yargılama giderlerinin kendi üzerlerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istekleri halinde davacılar ve müdahillere iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 28/10/2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ERHAN ÇAKAN
33622

Üye
HASAN HÜSEYİN
YEŞİLDERE
97734

Üye
ENİS KARA
101126

T.C.
BURSA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2008/1017

KARAR NO : 2011/1403

<u>YARGILAMA GİDERLERİ (Davacı) :</u>	
Başvurma Harcı :	14,00 TL
Karar Harcı :	14,00 TL
Tamamlama Harcı :	60,40 TL
Y.D. Harcı :	22,90 TL
Vekalet Harcı :	2,30 TL
Keşif Ücreti :	2.120,00 TL
Dosya Ücreti ve Posta Gideri :	324,50 TL
TOPLAM :	2.558,10 TL

